

разяватъ всичкитѣ човѣшки мжки; една слѣдъ друга у него се разкъсватъ всички струни на човѣшката душа. Въ устата на Тира Шекспиръ вложилъ *скръбъта* за вѣчната несправедливостъ, която заобикаля едни съ *разкошъ*, а други съ *мизерия*. Епохата на Ренесанса, както видѣхме, повдигна тоя въпросъ, който ние днесъ наричаме *социаленъ*.

**Юлий Цезарь.** — Къмъ края на 16-и вѣкъ на английски езикъ били прѣведени *Биографитѣ на Плутарха*. Шекспиръ въ *Кралъ Лиръ* и *Макбетъ* е изобразилъ страститѣ и душевнитѣ прѣживѣвания на отдѣлнитѣ личности (на човѣка), а сега Плутарховитѣ биографии му дали изобилна материя да изобрази великитѣ обществени и народни движения. Такива сж тѣй нареченитѣ *римски драми*. Въ *Кориоланъ* е изобразена борбата на аристократичната и демократична партия, въ *Антоний* и *Клеопатра*, въ която прѣобладава индивидуалния психологиченъ интересъ, е изобразенъ разкоша и сладострастието на римското общество въ началото на упадъка, а въ *Юлий Цезарь* — борбата на монархически и републикански тенденции.

Ние ще се спремъ на *Юлий Цезарь*, понеже тая драма е най-характерната отъ всичкитѣ римски драми на Шекспира. Въ това си произведение Шекспиръ ни изрисувалъ една художествена картина на извѣстнитѣ исторически събития.

Цезарь се ползува съ любовта на гражданитѣ. На чело на републиканската партия стоятъ *Брутъ* и *Касий*, които заставатъ и на чело на заговора противъ Цезаря, отъ когото се опасяватъ, да не би да вземе царската властъ. Въ врѣме на засѣданието на сената заговорницитѣ пробаждатъ Цезаря съ ножовѣтъ си. Цезарь умира и прѣдъ смъртта си произнася бѣлжжитата фраза: „И ти ли, Бруте? Тогава умри, Цезаре!“ Цезарь умира въ началото на третото дѣйствие и оттукъ именно почва борбата между цезаризма, който живѣеше въ сърцето на римския народъ отъ една страна и прѣдставителитѣ на републиканскитѣ идеи отъ друга страна. *Антоний*, приятелтъ на Цезаря, притворно влиза въ споразумѣние съ тържествуващитѣ заговорници, а самъ вика въ Римъ *Октавия*, близкъ сродникъ на Цезаря и се обръща къмъ народа съ една забѣлжителна рѣчь надъ трупа на Цезаря. Тая рѣчь разпаля тѣлпата, която съ главни се спуща къмъ кжщата на заговорницитѣ, за да ги изгори. Брутъ и Касий свикватъ вѣнъ отъ Римъ своитѣ съмишленици и до града Филипи става битка. „О Цезаре!“ извиква Брутъ, „наистина могщъ и славенъ си ти. Досега твоятъ духъ царува надъ насъ, като ни